

Canon Pieter Benoit

I. EERSTE JAREN TE MILL HILL

Het tweede plenaire Concilie van Baltimore en het negerprobleem.

Het einde van de Amerikaanse Burgeroorlog in 1865 bracht voor het eerst het probleem van de negerzielzorg op de voorgrond. Voordien had de Kerk geringe belangstelling voor en weinig contact met de negerslaven. De seculiere priesters waren gering in aantal en woonden in de steden. De zielzorg op de plantages werd overgelaten aan het initiatief van enkele Kapucijnen en Jezuiten. Hun apostolaat was erg bemoeilijkt omdat de wet elk onderricht aan de negers verbood. Van de vijf miljoen negers waren er enkel 150.000 katholiek.

Op het eerste plenaire Concilie van Baltimore in 1858 was de negerkwestie nauwelijks ter sprake gekomen. De belangstelling bleef beperkt tot de zorg van miljoenen katholieke blanken, die sinds de onafhankelijkheid ingeweken waren, en tot de organisatie van de nog jonge kerkprovincies.

Op het tweede Concilie van Baltimore in 1866 plaatste Aartsbisschop Spalding het negerprobleem uitdrukkelijk op de agenda: Wat moest de Kerk in Amerika aanvangen met de vrij geworden negerslaven? Omwille van de zeer verschillende toestanden in de onderscheiden bisdommen werd de oplossing aan het initiatief van ieder bisschop overgelaten. In het Zuiden had de Kerk door de oorlog zware schade geleden en bleef op de hulp van de blanken aangewezen. In het Noorden waren de negers minder talrijk en werd het negerprobleem minder scherp gesteld. Baltimore,

waar zich een grote concentratie van zwarten bevond, was eerder een uitzondering. Zowel in het Noorden als in het Zuiden bleven de vooroordelen van de blanken tegenover de zwarten bestaan. Daarom was het wenselijk dat de zwarte bevolking haar eigen kerken en eigen zielzorgers kreeg, maar deze laatste wenste de Amerikaanse hiërarchie, die met priesterschaarste te kampen had, niet af te staan.

In het vooruitzicht van het Vaticaanse Concilie riep Spalding in 1869 een provinciaal Concilie samen. De pastorale brief werd geschreven door Gibbons, toen apostolisch vicaris van Noord-Carolina. Daarin werd opnieuw aanbevolen voor de negerbevolking afzonderlijke kerken en scholen op te richten.

Kort na hun terugkeer uit Rome deden de Amerikaanse bisschoppen een oproep om priesters uit Europa ¹.

Pius IX vertrouwt de negerzielzorg toe aan de Mill Hill-fathers.

In 1870, vier jaar na de officiële opening van het missie-seminarie, ontvingen de eerste vier Mill Hill-fathers de priesterwijding ². Geen van hen wist toen naar welke uit-hoek van de wereld hij gestuurd zou worden.

In de meimaand was Vaughan naar Rome vertrokken om er voor zijn Congregatie een kerkwettelijk statuut en een eigen missiegebied te verkrijgen. Pius IX gaf hem de belofte dat hijzelf de eerste missie voor Mill Hill zou aanduiden. Maar Kardinaal Barnabo, prefect van de Propa-ganda, achtte de jonge stichting niet rijp voor de bediening van een eigen overzees gebied. En terecht.

1. R.H. Steins, *The Mission of the Josephites to the Negro in America, 1871-1893*. Verhandeling verdedigd aan de Columbia University in mei 1966. Chapter I: The Second Plenary Council of Baltimore, bl. 1-9. (Pro manuscripto) - Guilday, *A History of the Councils of Baltimore 1791-1884*. New York 1932.

2. Het missieseminarie werd op 19 maart 1866 officieel geopend in «Holcombe House» te Mill Hill bij Londen. Herbert Vaughan, de stichter, was toen de enige leraar. Zijn enige leerling was toen Cornelius Dowling, een Engelsman, die in 1865 een Redemptoristenklooster had moeten verlaten.

Het volgende jaar richtte Vaughan zich schriftelijk tot zijn vriend Father O'Callaghan, rector van het Engels College te Rome. Deze moest eerst de mogelijkheid onderzoeken voor een missie in Mexico of Zuid-Amerika. Twee maanden nadien vraagt Vaughan O'Callaghan om de paus te herinneren aan diens belofte en aan het lot van de vijf miljoen verwaarloosde negers in Noord-Amerika. Hij was bereid een missie bij hen te aanvaarden. De oproep van de Amerikaanse bisschoppen om Europese priesters voor de negerzielzorg was gunstig voor een inwilliging van Vaughans verzoek ³.

Op 10 oktober schreef Vaughan een circulaire, waarin hij aankondigt dat de paus hem de missionering van de Amerikaanse negers had toevertrouwd ⁴. Dit was niet het werk dat hij aanvankelijk voor zijn missionarissen gedroomd had. Noord-Amerika was geen echt missiegebied. De Amerikaanse hiërarchie was verantwoordelijk voor de negerzielzorg en moest er zelf de financiële last van dragen. Bovendien voorzag hij dat zijn mannen moeilijk aan de verleiding zouden weerstaan om meer de rijke blanken dan de arme negers te dienen. «It (this work) will be full of difficulties» schreef hij op 18 november aan Lady Herbert ⁵. In bovenvermelde circulaire echter spiegelde hij zijn medewerkers en weldoeners de mogelijkheid voor uit de Amerikaanse negers de ideale missionarissen voor Afrika te vormen. «The Conversion of Africa by Africans (American Negro) is perhaps a more hopeful scheme than its conversion by Europeans».

Op 17 november had een indrukwekkende afscheidsceremonie plaats in aanwezigheid van Kard. Manning. De

3. A. McCormack, *Cardinal Vaughan*, London, 1966. *First Mission-Maryland*, bl. 96-99.

4. Circulaire van 10 oktober 1871 bewaard in MHFA (Mill Hill fathers Archief) - 1, 1-E-3.

5. Shane Leslie, *Letters of Herbert Cardinal Vaughan to Lady Herbert of Lea*. Londen, Burns Oates, 1942. Brief van 18 nov. 1871, bl. 238.

eerste vier Mill-Hill-fathers ⁶ werden op hun tocht begeleid door Vaughan, de toekomstige bisschop van Salford, en door Michaël O'Connor, de ex-bisschop van Pittsburg die, Jezuïet geworden, te Baltimore de Sint-Franciscus-Xaveriuskerk, bestemd voor de katholieke negers, had gekocht ⁷. De overvaart verliep niet zonder perikelen en duurde 17 dagen. De groep bereikte Baltimore op het feest van de Onbevleete Ontvangenis. De pioniers werden geestdriftig begroet door Kardinaal Spalding, die Vaughan «sixty acres of good land... with an ample house» beloofd had, en de Sint-Franciscus-Xaveriuskerk te hunner beschikking stelde.

Nadat zijn mannen goed en wel te Baltimore gehuisvest waren, maakte Vaughan een zeven maanden lange verkenningstocht in Canada en in het gebied ten Oosten van de Mississippi. In de voornaamste steden werden de bisschoppen bezocht ⁸. Alle nuttige gegevens werden zorgvuldig opgetekend en heelwat giften met dank aanvaard.

Van 17 dec. 1863 tot juli 1865 had Vaughan zijn eerste Amerikaanse reis gemaakt. Het was een bedeltocht gewor-

6. Deze vier waren: Cornelius Dowling, die de eerste plaatselijke overste zou worden, de Fransman Francis Vigneront, James Gore en James Noonan, die het volgende jaar de leiding van Dowling zou overnemen.

7. De eerste kerk te Baltimore, bestemd voor de katholieke negers, was de Sint-Ignatiuserkerk, gebouwd in 1857. De eerste negerpastoor te Baltimore was de Jezuïet De Meulemeester uit Schorisse, een collegevriend van Canon Benoit. Omdat Sint-Ignatius spoedig te klein was geworden, verlangden de Jezuïeten van het Loyolacollege een ruimer gebouw over te nemen, dat vroeger voor de protestantse eredienst gebruikt werd en vóór enkele jaten eigendom was geworden van de Unitariërs. Pater Michaël O'Connor had hiertoe persoonlijk zesduizend dollar gecollecteerd. De aankoop gebeurde in oktober 1863. Onder de naam van Sint-Franciscus-Xaverius werd de nieuwe negerkerk op 21 februari 1864 ingewijd. Pater De Meulemeester werd er tot pastoor benoemd. Griffin, *The Contribution of Belgium to the Catholic Church of America*, 1932 bl. 95-96; Prof. kan. F. De Smaele, *Petrus-Ludovicus De Meulemeester*, in *Jaarboek van de Zottegemse Culturele Kring*, 1961, bl. 34-57. Canon Benoit, *Hasty Notes*, bl. 172. Steins, *o.c.*, schrijft de zielzorg voor de katholieke negers te Baltimore, vóór de komst van de Mill Hill fathers, uitsluitend toe aan O'Connor.

8. Vaughan keerde in juni 1872 terug.

den in California en in Zuid-Amerika, waarvan hij £ 11.000 en veel beloften voor de oprichting van zijn seminarie meebracht ⁹. Wegens de burgeroorlog had hij toen Noord-Amerika niet kunnen bezoeken.

Eerste jaren van rector Benoit te Mill Hill.

Vaughan was pas enkele dagen terug van zijn zevenmaandenlange reis in Amerika, toen hij vernam dat hij één der kandidaten was voor de bisschopszetel van Salford (Manchester).

Mgr. William Turner, eerste bisschop van Salford, was op 12 juni 1872 vrij onvoorzien overleden. Canon Pieter Benoit, vicaris-generaal en secretaris van Turner, werd algemeen als opvolger aangezien. Ook Kan. Robert Croskell, proost van het kapittel, maakte een grote kans ¹⁰. Hij was de kandidaat van hen die meenden dat, traditiegetrouw, een bisschop van het Noorden zijn opleiding gekregen moest hebben in het seminarie van Ushaw, en van hen die vreesden dat de gestrengere Benoit te veel van zijn medewerkers zou eisen ¹¹. Op de begrafenis van bisschop Turner had Kardinaal Manning te Manchester de kandidatuur van Vaughan, die evenmin als Benoit te Ushaw was geweest, sterk aanbevolen. Hij wist nadien Benoit te bewegen om zichzelf terug te trekken en de kandidaat van de Kardinaal te steunen ¹². Dit laatste had als gevolg dat Benoit niet meer voorkwam bij de kandidaten die op 7 aug. door het kapittel

9. Op 16 juni 1865 schreef Vaughan aan zijn vader: «What I have in hand is about £ 11,000». In *R.d.H.* van 1 juni 1873 schreef Duclos: «Europa, Noord- en Zuid-Amerika wierden door den ijverigen stichter doorloopen; hij haalde de noodige sommen op, en toen hij 275 duist frank had, kocht hij, te Mill Hill,... den grond waar nu het prachtig Seminarie van Sint Joseph staat... » (bl. 214).

10. Kan. Robert Croskell had in 1851 Turner opgevolgd als rector van St. Augustine's, in 1862 was hij de grote kandidaat geweest voor het vice-presidentschap van Ushaw. Zijn broer Thomas was van 1850 tot 1886 econoom te Ushaw.

11. Zie onze bijdrage, *Bij een eeuwfeest te Mill Hill*, in *Biekerf*, 1966, bl. 341-348.

12. McCormack, *o.c.*, bl. 127 en 128.

tel gekozen werden ¹³. De benoeming van Vaughan werd in het Kapittel bekend gemaakt op 2 oktober.

Op die dag dankt Vaughan Canon Benoit voor zijn vriendelijke woorden en wensen. De benoeming was inderdaad gebeurd maar Vaughan had naar Rome een verklaring gestuurd «Why I should not be moved from my present work» en de H. Stoel verzocht een ander voor Salford te benoemen.

Op 9 oktober volgt een nieuwe brief aan Canon Benoit. Vaughan heeft een telegram uit Rome ontvangen. De paus handhaaft de benoeming maar «desires me to retain my authority over the work»... ¹⁴.

De plechtige bisschopswijding, zoals de bijkomende plechtigheden door Benoit voorbereid, had plaats op 28 oktober in de Sint-John's Cathedral.

Het Kapittel had tegen Vaughans benoeming bezwaren geopperd. Het vreesde dat de opdracht om de leiding van het seminarie te behouden — zoals bleek uit bovenvermelde brief van 9 oktober — de nieuwe bisschop zou beletten om te Salford te resideren ¹⁵. Dat hij te Mill Hill zou verblijven was evenwel geen eis van Vaughan noch de bedoeling van de paus. De bisschop zou voor het leven «Superior General» blijven maar moest zijn vicaris kiezen, die als rector het seminarie te Mill Hill zou besturen. En Vaughan koos Canon Benoit. In dezelfde brief van 9 oktober, waarin hij de handhaving van de benoeming mededeelde, drukt hij de wens uit Benoit persoonlijk te spreken. Hij zou immers op 16 oktober zijn tiendaagse retraite te Clapham beginnen. Benoit

13. De gekozen kandidaten waren: Vicaris Capitularis Croskell, Canon Rimmer en Herbert Vaughan. Een verslag van de vergadering van 7 aug. komt voor in een schrift met nota's voor sermoenen, MHFA, SN 17, bl. 125-128. Canon Rimmer volgde in 1860 Pieter Deblon op als Chaplain te Leagram (Preston) en bestuurdde van 1871 tot 1891 de Burnleyschools.

14. Op 12 oktober maakte de «Tablet», het blad waarvan Vaughan eigenaar was, het nieuws bekend. Op 16 oktober ontving Vaughan de pauselijke benoemingsbrief.

15. Om de aangeboden lunch na de wijding bekende Kan. Croskell dat die vrees bestaan had. McCormack, *o.c.*, bl. 130.

kwam daags voordien ¹⁶. Op die dinsdag, 15 oktober, moet Vaughan aan Benoit gevraagd hebben om zijn werk te Mill Hill over te nemen ¹⁷. Op 2 november kwam deze op het missieseminarie aan. Hij wilde de toestand aldaar eerst van nabij onderzoeken en daarna in een dertigdaagse retraite tot de zekerheid komen dat de wens van Vaughan ook de wil was van God. Maar Vaughan meende dat zijn jonge stichting niet zolang zonder rector kon blijven en hij wist dat de vrome en ijverige vicaris-generaal van Salford, die dertien jaar geleden een ernstige kandidaat was geweest om als eerste president het Engels College te Brugge op te richten, alle kwaliteiten bezat om zijn jong missieseminarie te besturen en verder uit te bouwen. Vaughan en Benoit waren sinds lang geen onbekenden voor elkaar. Benoit was in 1847, bij zijn aankomst in Engeland, te Preston te gast geweest bij John Weld, een oom van Herbert Vaughan. Een andere oom, Mgr. William Vaughan, sinds 1855 bisschop van Plymouth, had de bemiddeling van Benoit ingeroepen om priesters uit Brugge te krijgen. Benoit was trouwens één van de eerste ijverars voor Mill Hill geweest ¹⁷.

De ernst, waarmee hij zijn nieuwe taak opnam, blijkt uit de aantekeningen van de retraite, die hij onder leiding van Pater Moore van 11 tot 18 november maakte in het Manresa-House. «*Utinam nunc accendar amore erga Cor Jesu amantissimum. Coner accendere flammam Divini amoris in cordibus juvenum, ut animas pro coelo lucrentur et ita re-*

16. Dit vernemen we uit de brief van Vaughan aan Benoit van 12 oktober 1872. Deze en bovenvermelde brieven worden bewaard in MHFA.

17. In een brief van 20 oktober vraagt Vaughan Benoit of hij wil «keep the office of Secretary until I am otherwise provided or until it be out of your power to be such».

17'. In «Missionary College» van 1868 komt zijn naam en adres voor op de lijst van de ijverars die giften voor Mill Hill inzamelen en inlichtingen kunnen verstrekken aan eventuele kandidaten: Very Rev. Canon Benoit, Bishop's House, Salford. (bl. 41). Vermoedelijk heeft Benoit Vaughan in 1863 ontmoet op het Congres te Mechelen, waar Vaughan zijn stout missieplan verdedigde, en in 1870 tijdens het Concilie te Rome, waar Benoit als theoloog Mgr. Turner bijstond.

parent mala quae feci.» - «Da quod jubes et jube quod vis» - «Sit vita Jesu meum exemplar in educandis juvenibus in apostolatu»¹⁸.

Overrompeld door het werk en herhaaldelijk door ziekte bezocht, had hij lange tijd te Manchester heimwee gevoeld naar een verstorven kloosterleven, naar een leven waar beschouwend gebed en zielzorg aan een vaste regel onderworpen worden. In 1859 had Mgr. Faict hem met moeite van zijn plan kunnen afbrengen¹⁹. In de retraite van 1869 noteerde hij: «Breve tempus vitae mihi superest, festinem igitur ut salvem animam meam»²⁰. Thans dankt hij de Goddelijke Voorzienigheid die «reduxit me ad seminarium ubi inter piissimos juvenes juxta regulam Deo servire poterō»²¹. Hij besefte nochtans heel goed dat dit nieuwe leven niet vrij zou zijn van materiële bezigheden of financiële zorgen. Er bleef nog heel wat te bouwen en schulden te delgen.

De eerste steen van het missieseminarie werd door Kard. Manning gelegd op 29 juni 1869. De vleugel met de woonvertrekken werd geopend op 1 maart 1871. De eerste steen van de Sint-Jozefskerk werd pas op 19 maart 1871 gelegd. Zodra Benoit uit retraite teruggekeerd was, kon hij zijn hoofd buigen over de in gang zijnde bouwwerken. Op 27 december schrijft Vaughan hem: «Your ideas of the Seminary are very good and suggestive»²². De volgende dag: «Goldie is here and your plans are being discussed. The

18. Vanaf 1842 tot 1888 schreef Benoit elk jaar zijn retraite-aantekeningen in een klein schrift van 79 bl. De aantekeningen van 1872 staan op bl. 54-56.

19. Faict aan Benoit. Brief van 28 maart 1859 in onze bijdrage: *Canon Pieter Benoit*, in *Hand. Emul.*, 1968, bl. 198-199.

20. Retraite van 16 aug. 1869 te Stonyhurst, onder leiding van P. Maher S.J., bl. 47.

21. Retraiteschrift bl. 54. Canon Mussely begreep niet hoe Benoit zijn rechten op de bisschopszetel niet verdedigd had en het dwaze werk van Vaughan aanvaard had. Zie brief aan Slosse in onze bijdrage in *Biekorf*, 1966, bl. 348.

22. «Seminary» was het gebouwencomplex voor de klaslokalen, bibliotheek, oratorium enz. Voorlopig deed de recreatiezaal dienst als les- en leeszaal, bibliotheek en kapel.

idea is good»²³. Op 16 februari 1873 vraagt Vaughan een plan van de kerktoeren en van de zijkapellen. Er is sprake van het seminarie te bouwen op «Cylinders of iron filled with concret». En zo gaat de correspondentie met Benoit verder over boorputten, schilderijen, een Sint-Jozefsbeeld dat Father Vermeulen wellicht kan vergulden, over Goldie's gothieke lamp en gothieke engelen. «I do not think Goldie capable of creating the angelic nature... His lamp reminded me of a Belgium array of toothpicks on a dinner table so finely drawn were their wings and bodies...».

In november 1872 erfde rector Benoit een schuld van £ 1800 op de onafgewerkte Sint-Jozefskerk. En Vaughan weigerde het gebouw te laten wijden voordat de schuld volledig gedelgd was. Benoit gebruikt zijn jaarlijkse vakantie in België om hiervoor te bedelen. Hij wil bovendien nieuwe studiebeurzen stichten voor Vlaamse kandidaten en niet het minst «Vlaamse kandidaten» aanwerven.

Hij is bij Adolf Duclos geweest, die op 1 juni in *Rond den Heerd* een grote «tekening» (ets) van het seminarie afdruckt²⁴ en een bijdrage levert, waarin de geschiedenis van Mill Hill geschetst wordt. De bijdrage eindigt met een oproep van de huidige rector «Zendt mij Vlamingen»²⁵.

In een belangrijke brief van Benoit aan Mgr. Felix Bethune van 13 december 1873 vernemen wij o.m. dat de rector tijdens zijn verblijf in ons land persoonlijk 1250 fr.

23. Goldie en Child waren de architecten van het seminariecomplex dat in Italiaanse stijl werd opgetrokken. Vaughan was tegen de Neo-Gothiek. De ondernemers (Buissens en zijn vennoot Zegers) waren Nederlanders.

24. Deze ets werd ook afgedrukt in het derde jaarverslag (Annual Report) dat in aug. 1873 door Benoit en Vaughan ondertekend werd. Het verhaalt o.m. de geschiedenis van de bouwwerken vanaf 2 nov. 1872. Dit jaarverslag werd vermoedelijk alleen door Benoit geschreven. Op 11 april 1873 immers schreef Vaughan aan Benoit: «We ought to get out a report and an appeal. I have not the Physical time to give to it». Benoit stuurde een aantal van zijn «reports» samen met de brief aan Bethune met de bede die aan de weldoeners uit te delen.

25. *Rond den Heerd*, 1873, bl. 213-214. Ondertekend Ad. D.

ontvangen heeft ²⁶. Na zijn afreis heeft Bethune nog heel wat giften ontvangen en op de bank geplaatst. «En tout donc à peu près 2500 fr.» ²⁷. De giften «seront annoncés dans le rapport de 1873, qui sera imprimé vers la fête de S. Joseph» ²⁸. Bij al die stoffelijke beslommeringen vergat de rector niet dat zijn voornaamste werk was het vormen van heilige en bekwame missionarissen. Op het einde van 1872 had hij de leiding over 21 seminaristen, afkomstig uit zes landen. Voor hen wenste hij vurige en degelijke leraars. In februari 1873 had hij uit Rome een zekere F. Braun gekregen. Braun was «a German American priest recommaned...by Propaganda» ²⁹.

26. In het vierde jaarverslag wordt opgegeven 2334 fr. (zie voetnoot 8).

27. A. Demeulemeester uit Pittem schonk ons een kopie van vier brieven van Benoit aan Bethune, waarvoor onze beste dank. De brieven zijn in het bezit van baron Jean de Bethune te Marke. In de tekst van Benoit ontbreken doorgaans de accenten.

28. «The fourth Annual Report» verscheen vermoedelijk in juli 1874. Het Engels jaarverslag wordt gevolgd door vier bladzijden Franse tekst. Daarin vinden we o.m. de beloofde lijst van de donors. We vermelden uit Brugge.: Mgr. Bethune (par), de kanunniken Maes, Vanhove en Stroom. M. Louis Grossé, Smith-Sligo; Mme Peeters, de Brouwer. Les Sœurs de St.-Joseph. Pastoor Hubregt van Nieuwmunster; uit Kortrijk: Goethals-Danneel, M. Heindrix; uit Gent: M. Jules Lammens, Graaf Jos. de Hemptinne; uit Brussel: Mme la Prévôte de Berlaymont, baron de Woelmont de Laurensart, Mme la Baronne Greindl; uit Antwerpen: Graaf Gillès de 's Gravenwesel; en Seminaire de Hoogstraeten.

29. Vaughan aan Benoit. Brief van 16 februari uit het Engels College te Rome verzonden. Toen Benoit in 1872 in Mill Hill aankwam, had hij alleen een zekere Nichols als medewerker. Die Nichols schijnt vooral de functie van econoom waargenomen te hebben. Vaughan had aanvankelijk gedacht de opleiding van zijn seminaristen aan enkele leraren van andere missieorden toe te vertrouwen. Eerst had hij vruchteloos om hulp gevraagd bij de congregatie van de «Missions étrangères». In okt. 1867 verwachtte hij paters Lazaristen uit Parijs. De onderhandelingen mislukten in 1868. M. Etienne eiste nl. een afzonderlijke tafel en «a plat more than the students... he spoke of desert, etc. which is not customary in English Colleges». Shane Leslie, o.c., brief van 28 okt. 1867, bl. 36 en van 13 feb. 1868, blz. 63. In juli 1869 probeerde Vaughan het dan maar bij de Congregatie of the St. Esprit. Leslie, o.c., brief van 29 juli 1869, bl. 157. Toen ook dit niet lukte, zei hij dat hij dan maar zelf zijn veulens moest trainen. Omtrent 1868 had hij een paar jaar een zekere Dr. Rynen uit Nederland als leraar. In augustus 1871 vroeg hij tevergeefs om een zekere Eduard Douglas, een bekeerling die door Manning

In maart wenste Benoit een leraar uit België. Maar Vaughan gaat niet akkoord. Is er werk voor zoveel (!) leraars? Waar haal je het geld om hen te onderhouden? Hij vreest bankroet, en dit wil hij niet!³⁰. Waar het gaat over het wegzenden van ongeschikte of ergernisgevende kandidaten krijgt de rector de volledige steun en goedkeuring van de Superior General. Voorlopig althans. «I am glad indeed that you have acted with such promptness in dismissing Kelly and McShane...»³¹. Net zoals Vaughan droomt Benoit van een echte missie voor zijn seminaristen. De Amerikaanse missie verdiende nauwelijks die naam. «Il est maintenant question d'entreprendre une mission (outre celles que nous avons en Amerique), beaucoup plus loin-

naar het Engels Seminarie te Brugge gezonden werd en in juni 1871 tot diaken was gewijd. Nopens de eerste leraars en de eerste seminaristen beschikken we over weinig gegevens, omdat het Log Book pas door Benoit aangelegd werd. Behalve de Duitse leraar Braun kreeg Benoit ook een Franse leraar, nl. Chevillion. Op 6 december 1877 schreef Benoit aan Vaughan: «Fr. Braun is unwell something in the same way as you were 2 years ago. He is at home in Germany. So poor Fr. Rector has to teach dogmatic theology». In 1879 was Geo Braun de overste van de groep aalmoezeniers die Generaal Robbers vergezelden in de krijgstoct tegen Pakistan. Na de expeditie vertrok hij naar Amerika. Chevillion had de «Missions Etrangères de Paris» verlaten. Later werd hij missionaris in Birma, waarvan hij met een open beenwonde naar Mill Hill terugkeerde. In 1879 heeft Mgr. Johnson van Westminster aan Benoit een zekere Dr. Quinn als leraar wijsbegeerte aanbevolen. Een geleerd man, maar verslaafd aan de drank. Benoit aanvaardde hem totdat Chevillion zou terugkeren. In juli werd hij tijdelijk overgeplaatst naar Courtfield. Op 13 juli 1880 schreef Canon Walshe uit Liverpool: «Though the Rector is one of the most hardworking and really self-sacrificing priests I ever met, still he can't do everything for the College which requires a better staff of professors... Dr. Quinn is not treated as he ought by Fr. Chevillion who refuses to speak to him...».

30. Vaughan aan Benoit. Brief van 13 maart 1873. «With regard to a Professor from Belgium - my only fear is of bankruptcy court. You will have to set to work begging». Uit een brief uit Salford van Vaughan aan Benoit op Palmzondag (6 april): «...I am quite willing to meet your views about them (Fr. Nicols and Fr. Braun). You have the working of the College, and my entire confidence and therefore should have my support as to the choice of persons. I cannot understand however how there can be sufficient occupation for Fr. Gualdi as well as all the other Professors or where the money to support them is to come from». In 1876 zal Vaughan dezelfde vrees voor bankroet inroepen wanneer Benoit te veel seminaristen aanvaardt.

taine et plus dangereuse et par consequent plus glorieuse : en Chine ou en Afrique»³². In december ontvangt hij een brochure over Engelse missies in China. Stof voor een artikel in Vaughans «Tablet»³³. Om seminaristen die vaak zonder voldoende waarborg uit verschillende landen aanvaard werden op zo 'n taak voor te bereiden, was een vaste en kordate leiding onontbeerlijk. Die leiding gaf Benoit in zijn veelvuldige conferenties, maar zoals de Heer Jezus wilde hij meer door zijn voorbeeld dan door zijn woorden aan anderen de weg wijzen. Dit was voor hem een voorwaarde om een echt missionaris te zijn en dus om echte missionarissen te vormen. «But he (Christus) does all first». Zoals Abbot John moest hij op zijn sterfbed kunnen zeggen «numquam meam feci voluntatem nec quemquam docui quod prius ipse non feci»³⁴. Hoewel de rector de eed van de Congregatie niet had afgelegd en volledig onafhankelijk was, wilde hij alle reglementen onderhouden en van geen enkel voorrecht genieten. Op zijn kamer had hij geen verwarming³⁵. Alleen op het benedenverdiep was er centrale verwarming. Zelfs als hij ziek was, onderhield hij de strengste vasten. In Manchester was hij de apostel geweest van

31. Vaughan aan Benoit. Brief van 13 nov. 1873. Slechts enkele brieven van Benoit aan Vaughan zijn bewaard gebleven.

32. Uit bovenvermelde brief van Benoit aan Bethune van 13 dec. 1873. Dezelfde vooruitzichten komen voor in het vierde «Annual Report» van juli (?) 1874.

33. Vaughan aan Benoit. Brief van 23 dec. 1873. Op 6 juni 1874 schrijft Vaughan dat hij Benoit eigenaar heeft gemaakt van de «Tablet». Mill Hill bleef eigendomsrecht in de «Tablet» bewaren na de dood van Vaughan.

34. Beide aanhalingen komen voor vooraan in een schrift met allerhande aantekeningen, op bl. 2 en 5. MHFA, SN 17. Dit schrift was begonnen te Manchester in augustus 1872. De aanhalingen komen vermoedelijk uit het eerste verblijf te Mill Hill. In zijn nagelaten aantekeningen zien we dat Benoit in 1873 ook geregeld conferenties geeft aan vrouwelijke religieuzen, vooral aan de «Daughters of Sion» te Bayswater. MHFA, SN 13 bl. 3 tot 33.

35. Lady Herbert aan Vaughan. Brief van 11 nov. 1875. Zelfs gedurende de strenge winter van 1875 bleef Benoit zonder verwarming op zijn kamer. Vaughan heeft verlof gegeven om «the heating apparatus» te bestellen. Zij (Lady Herbert) zou het nodige geld bedelen. «and (I) asked him (Father Braun, nu Brown) to tell Canon Benoit so: as he said the man's health was really suffering from want of it».

de «geheelonthouding»³⁶. In Mill Hill ontzegt hij zich alle alcoholische dranken en gebruikt nooit iets tussen de maaltijden.

De geest van zelfverloochening en armoede van de gewezen Vicaris-Generaal van Salford steekt gunstig af tegen de soms veeleisende houding van sommige andere Vlaamse priesters in Engeland. Benoit was pas in Mill Hill aangekomen of Vaughan liet hem weten dat Pieter Vermeulen genoeg heeft van Engeland en zijn post verlaten heeft. Een gesprek met de bisschop kon hem tot betere gevoelens brengen. «He returns in good heart - hoping to be «Comfortable». How a Belgian or Dutchman can ever have got the idea of comfort as a condition of life into his head surprises me. It must have been by inoculation here in Salford»³⁷. Het werkzaam en verstorven leven van de rector moet ook wel gunstig afgestoken hebben tegen de houding van enkele vreemde leraren, die bij ontstentenis aan betere door Vaughan geëngageerd waren. Benoit schijnt aanvankelijk ook de vrije hand gehad te hebben in de keuze, de wijziging en zelfs de wegzending van zijn medewerkers³⁸. Voor dit laatste pleit een brief van Vaughan, gedateerd 8 april³⁹: «I do not quite understand your wish as to Fr.

36. Op 31 dec. schrijft Vaughan aan Benoit: «I am trying to work up your old Temperance movement». Op 19 maart schrijft hij aan Benoit: «I hope you are not attempting this Lent to fast on any-day. I forbid anything of the kind absolutely. Your clear duty now is to husband all your strength, to take as much nourishing food as you can, so as to enable you to carry on for as many years as possible in the invaluable good you are doing».

37. Vaughan aan Benoit. Brieven van 27 (?) en 28 dec. 1872. In mei 1873 moet Benoit zijn wispelturige vriend voor enkele tijd in Mill Hill hebben opgenomen (brief van Vaughan aan Vermeulen 18 mei 1873). Vermeulen moet ook te Mill Hill vertoefd hebben tijdens de Amerikareis van Benoit (Brieven van Vaughan aan Vermeulen, van 17, 20 en 26 mei 1875). In 1870 al had Vermeulen gepoogd om naar het bisdom Brugge terug te keren. Zie onze bijdrage *Canon Pieter Benoit in Hand. Emul.*, 1968, bl. 198, voetnoot 68.

38. In verband met voorgestelde wijzigingen: zie voetnoot 30.

39. De brief draagt een onduidelijke datering. Wij vermoeden dat de brief wel degelijk in 1873 geschreven werd, twee dagen na de brief van 6 april. Wellicht had Benoit toen gevraagd de procurator

Nicols. Do you wish him removed from the College entirely ?».

Na een jaar hard zwoegen mocht de rector tevreden zijn over de bereikte resultaten: «Le bon Dieu continue a montrer que cette œuvre est la Sienne, car elle grandit d'une manière a ne pas s'y entendre»⁴⁰. Na de vakantie van 1873 was een groep nieuwe kandidaten binnengekomen, de mees- te waren Ieren⁴¹. Gedurende de volgende jaren zal hij zich vooral inspannen om zoveel mogelijk kandidaten naar Mill Hill te lokken. Het Seminarie kon immers 72 leerlingen huisvesten. Met dit doel wellicht heeft hij het werk van Mgr. Malou, «le choix d'un état de vie» door een jonge Engelsman laten vertalen⁴².

In de eerste maanden van het jaar 1874 ging de aandacht vooral naar de afwerking en wijding van de kerk. Goldie en Child moesten hun oorspronkelijk plan van de boveng- toren herzien. Een veertien voet hoog verguld beeld van Sint-Jozef moest de nieuwe torenspits bekronen. Dit werk werd toevertrouwd aan de Duitsers Kiene en Teclz. Een facsimili van het beeld zou, in naam van de paus, door Man- ning gewijd worden. De kronen waren besteld in Parijs⁴³.

De kerkwijding was voorzien voor het feest van Sint- Jozef. Maar op 3 maart stuurt Vaughan aan Benoit een korte waarschuwing: «Before the consecration we must get the

Nicols door Braun te vervangen. De datum 8 april 1875 is onwaar- schijnlijk, aangezien Benoit toen nog in Amerika vertoefde.

40. Tekst uit de bovenvermelde brief aan Bethune, van 13 dec. 1873.

41. Op 28 aug. vreesde Benoit een te groot overwicht van de Ieren zodat hij aarzelt Ierse kandidaten van de bisschop van Mauritius te aanvaarden.

42. Vermeld in dezelfde brief aan Bethune. Benoit zou als voor- woord een inleiding schrijven over het leven van die grote bisschop. Daarom heeft hij Schipman verzocht een «notice historique...sur la vie et les œuvres de Mgr. Malou» op te sporen en op te sturen.

43. Op 8 april '74 vraagt Vaughan dat Benoit of Braun de kronen zou halen in Parijs en het Genootschap van de Propaganda aldaar zou bezoeken. Een zilveren hart, dat een lijst bevatte met de namen van de stichters van Mill Hill en van beurzen, zou in het St.-Jozefs- beeld boven op de toren bewaard worden. Brief van Vaughan in april 1874.

money. Without it, no consecration»⁴⁴. Een oproep had tot dan toe onvoldoende opgebracht. Op 18 maart bedroeg de schuld nog £ 780. 3 s. 3 d. Benoit had in maart in de Tablet de ontvangsten meegedeeld. Op 18 maart verstuurde hij een laatste oproep aan meer dan 5.000 personen. Dit keer lukte het en de kerk werd plechtig en vrij van schulden gewijd op 31 maart. Op 13 april volgde de wijding van de «Memorial Chapel of St. Joseph» en de kroning van het kleine marmeren Sint-Jozefsbeeld. Op 3 februari was het tweede groepje missionarissen naar Baltimore vertrokken⁴⁵. Benoit bleef denken aan nieuwe kandidaten en nieuwe studiebeurzen, vooral uit Vlaanderen.

In jan. werden twee kandidaten verwacht, waaronder Sabbé, een Westvlaming⁴⁶. Na de vakantie van 1874 zouden er meer dan dertig studenten zijn in theologie en filosofie, terwijl vijf humanioraleerlingen zich voorbereiden in Apostolische scholen, o.m. één in Turnhout⁴⁷.

In de junimaand is Benoit opnieuw in ons land. Hij heeft een ets mee van het voltooide seminarie. Duclos neemt die op in Rond den Heerd van 5 juli, samen met een bondige bijdrage over de kerkwijdingsfeesten⁴⁸. Mgr. Faict schrijft voor zijn vriend een aanbevelingsbrief, ondertekend op

44. Door Benoit verhaald in het vierde jaarverslag. MHFA. CB. W.22.217.

45. Tot die groep hoorden alleen de Nederlander Peter Van Daal en John Tardy. Deze laatste had gehoopt naar New Orleans gezonden te worden, maar de Paters van de H. Geest schenen daar reeds werkzaam. In afwachting van een stichting in Louisville of Richmond zouden ze te Baltimore blijven en hun kennis van het Engels bijwerken. Brieven van Vaughan aan Benoit en aan Tardy, beide van 29 jan.

46. Vaughan aan Benoit. Brief van 12 jan. Sabbé was de schuilnaam van Aloysius Samper, gewezen kapelaan van Ingelmunster. Zie lijst van Vlaamse kandidaten in onze bijdrage: *Biekorf*, 1966, bl. 348. Te Mill Hill konden de kandidaten bij hun intrede hun naam wijzigen en verder onbekend blijven, zoals in het Franse Vreemdelingenlegioen. Over Sabbé: zie onze bijdrage in *Biekorf*, 1968, bl. 235-236.

47. De Apostolische scholen vermeld in het vijfde jaarverslag van Benoit, getekend 15 aug. 1875, waren: Amiens, Poitiers, Turnhout en de «Grammar School» te Salford.

48. *R.d.H.*, 1874, bl. 259-260, en bl. 261.

27 juni ⁴⁹. Benoits verblijf was te kort om al zijn vrienden te bezoeken. Na zijn terugkeer verzocht hij hen hun giften te sturen naar een van de volgende adressen: Mgr. De Haerne en Mgr. Donnet te Brussel, Mgr. Bethune te Brugge, de kanunnik Van Hove te Brugge, deken Vandeputte te Kortrijk en M. Hulin, parochiepriester van St.-Anna, te Gent ⁵⁰.

In dezelfde maand verblijft Vaughan te Spa. Op 20 juni schrijft hij aan Benoit dat hij de volgende zondag een interview zal hebben met Koning Leopold. Hij wil diens plannen kennen voor de evangelisatie van Afrika en zien of er hulp te verwachten is voor Mill Hill. Benoit wordt uitgenodigd om aan het gesprek deel te nemen ⁵¹.

Van 9 tot 14 november volgt Benoit te Clapham de retraite onder leiding van P. Corbishley. Daar neemt hij het voornemen om op het feest van Sint-Franciscus-Xaverius te verzaken aan zijn kanunnikschap van Salford en gewoon lid te worden van de Missiecongregatie van Mill Hill. Aldus zal hij zich nog beter aan zijn werk kunnen wijden. Dit besluit zal uitgevoerd worden op 3 febr. 1875, de sluitingsdag van het Groot Kapittel te Baltimore in Amerika.

Kort voor zijn afreis moet Vaughan Benoit meedelen dat zijn neef Dr. Desplenter, net zoals vroeger zijn vriend Vermeulen, geneigd is om het op te geven ⁵².

49. «Je connais personnellement Mr. le Chanoine Benoit, originaire de mon diocese; je connais aussi l'œuvre éminemment apostolique qu'il dirige avec autant de sagesse que de zèle, au Séminaire des Missions Etrangères à Mill Hill, en Angleterre. Les offrandes que l'on voudrait faire à M. le Chanoine Benoit seraient des plus méritoires. Bruges, 27 juin 1874. J.J. Evêque de Bruges.» - Tekst opgenomen in het vierde jaarverslag. MHFA. CB. W.22 - 231.

50. Adressen gegeven in het vierde jaarverslag.

51. Brief van 20 juni uit het «Hôtel de Flandre» Spa.

52. «The idea of his leaving, this is entirely new to me... He is an excellent but strangely suspicious little man. This is the second, if not the third time, he has made himself miserable over a mare's nest. There is no chance of my wishing to part with him. I foresee that he will have some little teaching to do, when the time comes, and at the same time some practical work, as now.» Vaughan aan Benoit. Brief van 24 dec.1874.

II. BENOITS EERSTE AMERIKAANSE REIS

(1875)

Noodzakelijkheid en doel van de reis.

Toen Vaughan in juni 1872 naar Mill Hill terugkeerde, kon hij tevreden zijn over de bereikte resultaten. Op zijn maandenlange tocht door de States had hij persoonlijke contacten gelegd met tal van bisschoppen uit Noord en Zuid. De meesten hadden de komst van de Mill Hillers met vreugde begroet. Vooral de bisschoppen Gibbons van Richmond, Persico van Savannah en Perché van New Orleans konden als toekomstige beschermers van Mill Hill beschouwd worden ¹.

Een zware slag voor de jonge stichting te Baltimore was evenwel het onverwacht overlijden van Kardinaal Spalding in februari 1872. Spalding had de Jezuïetenkerk Sint-Franciscus-Xaverius ter beschikking gesteld van de eerste fathers ². Vaughan had de kerk onder zeer onduidelijke voorwaarden van de Jezuïeten moeten overnemen. Met de overname moest hij de resterende schulden en de verantwoordelijkheid voor een negerweeshuis en voor een school van zwarte zusters op zich nemen ³. Bovendien behielden de Jezuïeten het recht om, onder voor hen gunstige voorwaarden, de kerk te verkopen ⁴. Spalding had beloofd later het hele geval met de Jezuïeten te zullen regelen. Maar zijn af-

1. Bisschop Gibbons aan Vaughan: Brief van 26 febr. '72. MHFA 2-6. Persico aan Vaughan: Brief van 4 maart '72. MHFA 2-6. Perché aan Vaughan: Brief van 14 maart '72. MHFA 2-6.

2. Zie: Eerste jaren te Mill Hill, voetnoot 7.

3. Het Wezenhuis, het Zusterklooster en bijgaande school waren gesticht door Pieter De Meulemeester S.J. Zie Griffin, *The Contribution of Belgium to the Catholic Church in America*, 1932, bl. 96. P. De Meulemeester behield in 1872 de leiding van de Zwarte Zusters. Benoit, *Hasty Notes*, bl. 40. Over De Meulemeester zie verder voetnoot 28.

4. Steins, *The Mission of the Josephites.*, bl. 20-22. Van de pijnlijke onderhandelingen met Keller getuigen de brieven van Vaughan aan Keller en van Keller aan Vaughan, beide van 6 dec. '71 (MHFA 1-E-A) en de brief van Vaughan aan Weld S.J., van 13 maart '75. (MHFA 1-E-A).

sterven verraste Vaughan nog tijdens zijn verblijf in de States. Zijn opvolger J. Roosevelt Bayley (1814-1877), een bekeerde dominee, was een goede maar ziekelijke en onbesliste oude man, die de regeling met de Jezuïeten op de lange baan schoof.

Gedurende hetzelfde jaar 1872 zou de jonge stichting te Baltimore nog andere slagen te verduren krijgen.

Op 9 augustus overleed Dowling, de eerste leerling van Vaughan en de eerste plaatselijke overste te Baltimore. Hij werd opgevolgd door James Noonan, een slecht financieer die veel nieuwe schulden maakte, en een ongeschikte overste die alle mislukkingen aan het gemis aan ijver van zijn medewerkers toeschreef.

In oktober werd Vaughan zelf door Rome aangeduid als opvolger van William Turner, bisschop van Salford, die op 9 juli overleden was. Hij werd te Mill Hill vervangen door Canon Benoit, die onder zijn toezicht het werk zou uitbouwen, maar voor de paters te Baltimore zo goed als een onbekende was ⁵.

Toen Van Daal en Tardy op 3 februari 1873 de eerste groep gingen versterken, moesten ze vertrekken zonder begeleiding van hun Generaal Overste. Enkele dagen voordien wist Vaughan, die toen in Rome verbleef, niet eens dat de afreis zo nabij was ⁶. Ook Tardy, die als Fransman verwacht had zijn apostolaat te New Orleans te mogen beginnen, moest voorlopig te Baltimore blijven. Vaughan hoopte dat de eerstvolgende stichtingen te Louisville en Richmond zouden zijn. Inderdaad, in augustus zouden Tardy en Vigneront, die bij Noonan in ongenade gevallen was, naar Louisville vertrekken ⁷. Bisschop Mc Closkey had al in maart de Sint-Augustinuskerk ter beschikking gesteld, maar Noonan had

5. De missionarissen van Baltimore richtten zich nu eens naar Vaughan, dan weer naar Benoit. Die dubbele leiding was niet altijd gunstig voor de goede betrekkingen tussen Baltimore en Mill Hill.

6. Vaughan aan Benoit, en aan Tardy. Brieven uit Rome, beide van 29 jan. 1873.

7. Noonan aan Vaughan. Brief van 13 aug. 1873. MHFA 2-6-D.

aanvankelijk gearzeld, omdat hij wist dat de bisschop als een excentriek en wisselvallig man bekend stond⁸. De toekomst zou dit bevestigen. De eerste moeilijkheden begonnen al in oktober, maar toen nog tussen Vigneront en Tardy enerzijds en tussen beiden en Noonan anderzijds⁹. Het werd erg dringend dat de leiding van Mill Hill de toestand in Amerika zou komen opklaren. Er moest met de Jezuïeten gepraat worden over een herziening van de voorwaarden bij de overname van de St.-Franciscus-Xaveriuskerk. Er moest gebedeld worden om de schulden van Noonan te delgen en nieuwe studiebeurzen te stichten¹⁰. Wellicht moest Noonan, die erover dacht om Jezuïet te worden, vervangen worden. In januari 1874 schrijft Vaughan: «Who will be ready to go with me to the States after Easter? It will be of no use my going without a Superior, to leave behind me there»¹¹. Vaughan had gehoopt een derde groep naar Amerika te vergezellen na de wijdingen omtrent Pasen. Maar rond die wijdingen waren er moeilijkheden gerezen. William Hooman en Riordan (soms Reardan gespeld) kregen de wijding. Frederick Schmitz werd uitgesteld, terwijl Richard Gore, die eraan dacht bij de redemptoristen binnen te treden, niet wenste gewijd te worden¹². Kort daarop acht Riordan zich niet gebonden door zijn missieëed. Hij wordt opstandig en wil naar Ierland terug. Vaughan geeft Benoit de raad de rebel onmiddellijk weg te sturen en de anderen voor de keuze te plaatsen: gehoorzamen of gaan¹³. Schmitz, die «de promotie tot het priesterschap als een bevordering tot feldweibel beschouwt» en zich reeds vroeger bij Vaughan

8. Noonan aan Vaughan. Brief van 1 april 1873. MHFA 2-6-D.

9. Vaughan aan Vigneront. Brieven van 3 en van 27 oktober 1873. MHFA 1-1-F. Een twistpunt was o.m. het bezit van een tapijt, dat als strijdig met de gelofte van armoe beschouwd werd; een ander twistpunt was het toelaten van blanken in de negerkerk.

10. In 1875 bedroegen die schulden \$ 20.000. Benoit, *Hasty Notes*, bl. 50.

11. Vaughan aan Benoit. Brief van 12 jan. 1874. MHFA 1. De reis zou volgen op de wijdingen. Dan zou een derde groep startensklaar zijn, zo meende Vaughan.

12. Schmitz aan Vaughan. Brief van 23 juli 1874. MHFA 1.

13. Vaughan aan Benoit. Brief van 30 sept. 1874. MHFA 1.

wegens zijn uitstel beklaagd heeft ¹⁴ valt nu de leiding te Mill Hill aan : «I have not love for my superiors... Benoit is very polite, but wants to keep always at an distance» ¹⁵. In december gaat het over de misnoegde diaken Murphy : «The question is as to taking him to America» ¹⁶.

De moeilijkheden in Amerika en Engeland hebben gaandeweg duidelijk gemaakt dat de wortel van het kwaad bestond in het ontbreken van een ordesregel. Tot hiertoe had Amerika zich verholpen met enkele voorlopige provinciale voorschriften, door Vaughan opgesteld. Maar hoe? Het bleek broodnodig dat men met de ervaringen van de voorbije jaren een nieuw statuut opmaakte. Daaraan moesten de paters uit Amerika meewerken. En dit vroeg voorbereiding en verplaatsing. In oktober 1874 vraagt Vaughan : «Is it necessary for me to go - to America now - ?» ¹⁷. In verband met een brief van F. Noonan schrijft Vaughan dat alles hierop aankomt : «Shall we form more strictly speaking a Congregation with vows ? Shall we let those in America join the Bishops there, if they so desire ?».

Voor Vaughan krijgt de reis naar Amerika als hoofddoel aldaar een groot kapittel te houden en een regel op te stellen ¹⁸. Voor Benoit moest het in elk geval een langdurige verkenningstreksreis worden «in order... to rule the College more usefully» ¹⁹.

In december is de reis vastgesteld op 7 januari 1875, maar Vaughan is nog niet zeker of hij zal meegaan. Zo dit niet het geval is, dan zal Benoit alleen het Kapittel moeten leiden en alle zaken regelen : «If I don't, it will be a sign that you can do it all... and I could follow if needed» ²⁰.

14. Vaughan aan Benoit. Brief van 27 juli 1874. MHFA 1.

15. Schmitz aan Vaughan. Brief van 3 okt. 1874. MHFA 1.

16. Vaughan aan Benoit. Brief van 8 dec. 1874. MHFA 1.

17. Vaughan aan Benoit. Brief van 6 okt. 1874. MHFA 1.

18. «He (Vaughan) went to hold a chapter» schrijft Benoit in *Hasty Notes*, bl. 203. «The financial difficulties» zouden ook best door hem geregeld worden, maar dit motief alleen had een langdurige afwezigheid uit Salford niet kunnen rechtvaardigen (bl. 1).

19. Benoit, *Hasty Notes*, bl. 1.

20. Vaughan aan Benoit. Brief van 24 dec. 1874. MHFA 1.

Reis en reisjournaal.

Over de Amerikaanse reis zijn wij hoofdzakelijk ingelicht door een reisjournaal van Benoit. Dit merkwaardig handschrift vult drie lijvige schriften en telt 371 bladzijden. Prospectussen, foto's en kranteknipsels ontbreken niet.

Het journaal draagt als titel : «Hasty notes of a journey to America as memoranda for my own exclusive use and to be destroyed later on». Dit strict privé-karakter wordt nogmaals onderstreept waar hij zich vrij ongunstig uitspreekt over de Amerikaanse geestelijkheid. De priesters hebben te weinig van de missionaris en te veel van de parochiepriester. De bisschoppen tonen geen begrip voor het onderwijsprobleem. Ze hebben o.m. geen echte universiteiten : «Hence... young men of the higher class (are) ignorant and often ashamed of their Faith ; very much as our Belgian Youth before we had Louvain» (bl. 84). Die kritiek durft hij schrijven, omdat zijn aantekeningen — quorum olim memoria juvabit — niet voor publikatie bestemd zijn en niemand kunnen schaden of ergeren ²¹. Onze keuze van de uittreksels uit «Hasty Notes» is van louter subjectieve aard. Ze werd vooral bedoeld om Benoit en zijn werk beter te leren kennen.

Na de gebruikelijke afscheidsplichtigheid te Mill Hill op Driekoningendag, voer op 7 januari de derde groep zendingen op de Oceanic uit Liverpool af. De groep telde vier priesters : Greene, Hooman, R. Gore en Schmitz en één diaken : Murphy ²². Rector Benoit en bisschop Vaughan, vergezeld van zijn secretaris kan. Gadd, begeleiden hen.

Na een bewogen zeereis van zestien dagen, waarin stor-

21. Een meer officieel karakter heeft het beknopt verslag van de reis, dat Benoit schreef in «The Fifth Annual Report» ondertekend op 15 aug. 1875. MHFA - CBw-22.

22. John Greene was een Amerikaanse Ier, «Master of Arts» van de Jezuïetenschool voor recht en geneeskunde te Washington. Hasty Notes, bl. 15. William Hooman had voor zijn wijding dispensatie wegens leeftijd bekomen. Vaughan aan Benoit. Brief van (?) 1874. MHFA 1-46. Frederick Schmitz zou in Amerika Father Smith worden. Hasty Notes, bl. 20.

men en zeeziekten niet ontbraken, voer de *Oceanic* op 22 januari de Grand Hudson River binnen. Dezelfde dag nog bereikten de Mill Hillers per spoor Baltimore. De volgende dag brachten Vaughan en Benoit een beleefdheidsbezoek bij Aartsbisschop Bayley. De moeilijkheden omtrent de Franciscus-Xaveriuskerk moesten vooreerst geregeld worden. Bayley, die Mill Hill gunstig gezind was, probeerde de Jezuïet Keller tot kapitulatie over te halen, maar deze laatste kon — zei hij — niet handelen zonder de toestemming van de Generaal. Op 20 februari richtte Bayley zich tot Kardinaal Franchi, secretaris van de Propaganda, en drong er bij hem op aan dat de kerk «be made over to the Josephites, as the only way of paying its debt». Het kwam niet verder dan tot een compromisoplossing. De Jezuïeten stonden de kerk af aan Bayley²³. Maar toen was Vaughan reeds lang naar Salford teruggekeerd²⁴.

De eerste dagen werden verder besteed aan de verkenning van de stad en aan allerlei bezoeken.

Op 23 januari : bezoek met Vaughan aan «the Convent of the Visitation». Bij zijn bezoek in 1872 had Vaughan daar verteld dat een neger aan zijn tafel gestorven was. De Overste, die een diepe afkeer koesterde voor negers, had zich hierdoor erg verontwaardigd getoond. Toen had Vaughan haar beloofd te zullen bidden, dat de overste in de hemel een neger rechts en links van haar zou krijgen. Dit vooruitzicht had haar blijven beangstigen. Nu smeekte zij Vaughan dat hij dat gebed zou intrekken.

Op 25 januari maakte Benoit een uitstap naar Washington. «We first paid a visit to Fr. Dewolf of Mouscron, Belgium»²⁵.

23. Steins, *o.c.*, bl. 26. Yeager, *The life of James Roosevelt Bayley*, Washington, 1947, bl. 402-403.

24. Bayley aan Benoit. Brief van 3 april 1875. MHFA 2-6-F.

25. Fr. Dewolf of Mouscron, Belgium. Benoit bezocht hem te Baltimore. Allossery kent een Désiré De Wulf (Roeseleare 1838 † Baltimore 1912). Studeerde te Menen, ging in 1860 naar het Amerikaans College voor 't bisdom Natchez. Ging over naar 't aartsbisdom Baltimore. Allossery, *o.c.*, I, bl. 127. Baur, *o.c.*, bl. 178.

Op 26 januari kon het Provinciaal Kapittel beginnen. Het duurde tot dinsdag, 2 februari. Deze dag van de plechtige sluiting werd door Vaughan genoemd «the foundation Day of St. Joseph's Society». 's Anderendaags sprak Benoit met Vaughan over zijn besluit om aan het kanunnikschap te verzaken en de geloften van de Congregatie af te leggen. Dit laatste gebeurde voor Vaughan in de kloosterkapel. Toen Benoit dezelfde dag de nieuwe Constituties ondertekende, moest hij erom lachen dat hij voortaan bij zijn naam de nieuwe gewichtige titels van Vicar Consultor en Elector moest schrijven.

Omtrent die tijd was Canon Carter gestorven. Benoit had nog in oktober zijn kanunnikenmantel gedragen op de begrafenis van F. Meaney te Glastburry. «He was there, as everywhere before, with his quick repartee and his sharp remarks, when waiting for the beginning of the service... my intercourse with him was frequent and always pleasant, especially as we sat together at our meetings, and as he had often side-jokes for me, over and above those for the whole Chapter.»

«We have now resigned our Canonicate, both at the Call of God, and two others will be elected in our stead...»²⁶.

De Kapittelbesprekingen hadden plaats in de morgen. In de middag had Benoit de gelegenheid om met zijn goede vriend William Crombleholme enkele bezoeken af te leggen²⁷. Crombleholme was op 29 januari uit Canada overgekomen om Vaughan te spreken: «Went with him to

26. «As the Theologate's Canonicate is to be obtained by concursus, we were wondering who w'd come forward». *Hasty Notes*, bl. 46. Benoit had op de avond van 5 maart in de «Tablet» het verslag van de begrafenis gelezen. *Hasty Notes*, bl. 90. De bl. in de tekst verwijzen naar *Hasty Notes*. De hele passage doet denken aan de ontroering van Hamlet bij het graf van Yorik.

27. William Crombleholme (1825-1884) was de eerste seminarist van Salford, die door bemiddeling van Benoit te Roeselare en te Brugge kon studeren. Zie onze bijdrage: *Canon Peter Benoit*, in *Hand. Emul.*, CV (1968), bl. 189, voetnoot 37 en 38. In 1873 maakte hij, ten voordele van zijn geteisterde parochie te Ashton-under-Lyne, een bedeltocht van vijf jaar in de States en in Canada.

F. Miller, the Jesuit Father who used to attend to S. Francis X. church and who still looks after the Coloured Sisters. His real name is Demeulemeester²⁸. He was a class after me in Roulers. We talked about Pitje Demeester²⁹ who is at Chicago, wears a beard - and about Masselis³⁰. Met Crombleholme bezocht Benoit verder de «Coloured Sisters», het Seminarie en de Broeders Xaverianen.

Op 5 februari gaan Vaughan en Benoit op bedeltocht naar Philadelphia. De burgers van deze stad waren immers heel wat milder dan die van Baltimore. Op 13 februari scheepte Vaughan in voor Engeland. Benoit keerde pas op 2 maart naar Baltimore terug. In minder dan vier weken hadden hij en een paar confraters \$ 6.270 ontvangen. In het vervolg zou Benoit in elke stad bedelen voor Mill Hill, althans als de plaatselijke bisschop daartoe verlof verleende.

Op 3 maart ontmoette Benoit aartsbisschop Bayley in een boekenwinkel te Baltimore en werd bij hem ontboden. Bayley stelde hem voor om de Marboroughmissie over te nemen. De missie telde drie kapellen, die bediend werden door de Carmelieten, en parochiescholen. Benoit aanvaardde. «As the whites come in only per accident, I told the

28. Pieter De Meulemeester S.J. (Schorisse 1821 - Baltimore 1877). Doorliep zijn humaniora te Roeselare (1835-1841), waar zijn oom Karel De Meulemeester surveillant was van 1832 tot 1834. Trad binnen te Drongen in 1841, vertrok naar Amerika (Frederick in Maryland) in 1845. Stelde belang in de bekering der negers vanaf zijn priesterwijding in juli 1848 te Georgetown. Leraar te Frederick, overste in de residentie van St.-Ignatius (St.-Inigoes) en in het Loyolacollege te Baltimore, waar hij van 1859 tot aan zijn dood les gaf. Te Baltimore werd hij de eerste negerpastoor in de Sint-Ignatiuskerk, bewerkte de aankoop van de St.-Franciscus-Xaveriuskerk, stichtte een weeshuis en een kloosterschool van zwarte Zusters. Sinds 1874 werd zijn gezondheid ondermijnd door een slepende ziekte. Griffin, *The Contribution of Belgium to the Catholic Church in America*, Washington, 1932, bl. 96. Prof. F. De Smaele, *o.c.*

29. Pieter De Meester S.J. (Roeselare 1817 - St.-Louis 1882). Beëindigde zijn humaniora te Roeselare in 1839. Allossery I, 105, vermeldt niet zijn verblijf in Chicago. Was eerst leraar aan het St.-Aloysiuscollege in Louisville (1849). Na de sluiting in 1857 werd hij leraar aan het St.-Ignatiuscollege te Chicago. Griffin, *o.c.*, bl. 206.

30. Benedict Masselis (Roeselare 1820 - Detroit 1913). Te Roeselare klasseggenoot van P. De Meulemeester. Sinds 1862 verbleef hij in Chicago. Allossery, *o.c.*, I, bl. 175.

archop that we sh'd take it, feeling certain beforehand of the Consent of the Sup(erio)r. G(eneral) (bl. 87) ³¹. De enige vrees, die Benoit hierbij had, was dat de paters het aldaar te gemakkelijk zouden hebben en teveel parochie-priesters zouden worden. Wanneer Noonan hem verzekerd had, dat zij de blanken aldaar niet zouden vertroetelen (pamper) ³² en de onderhandelingen met de Jezuiten nopens Baltimore bleven aanslepen ³³, werd in april de nieuwe missie definitief aanvaard en toevertrouwd aan Greene en Hooman, die door Noonan voorgesteld en door Bayley aanvaard werden ³⁴.

Ondertussen waren de onderhandelingen met bisschop Lynck van Charleston veel vlugger verlopen. Op 26 januari was een akkoord bereikt. De bisschop beloofde \$ 1000 per jaar en bovendien \$ 20 per maand voor de school. Dezelfde dag werden Schmitz en diaken Murphy met de nieuwe stichting belast. Zij vertrokken reeds op 4 februari naar Charleston.

Op 30 januari was Vigneront uit Louisville naar Baltimore overgekomen. Op 3 februari voerde hij een lang gesprek met Benoit over de moeilijkheden met bisschop McCloskey. Op 2 januari had deze laatste de verwijdering van Vigneront en Tardy geëist ³⁵. Hij wenste één enkele vervanger te krijgen en eiste dat voortaan de blanken in de negerkerk zouden geweigerd worden. Richard Gore kwam

31. Steins, *o.c.*, bl. 40 ss. vermeldt dit akkoord niet. Voor zijn verhandeling heeft hij de *Hasty Notes* van Benoit praktisch niet gebruikt en veel brieven, te Mill Hill bewaard, te weinig onderzocht. Pater Hogan, archivaris van de Josephites Fathers te Baltimore, maakte in 1964 een microfilm van *Hasty Notes*. De meeste, vooral Vlaamse, namen heeft hij niet kunnen ontcijferen.

32. Noonan aan Benoit. Brief van 6 maart 1875. MHFA - 2.

33. Bayley aan Benoit. Brief van 3 april 1875. MHFA - 2.

34. Noonan aan Benoit. Brief van 20 april 1875. MHFA - 2. Greene opende er een negerschool en kon de schulden reeds in 1876 vereffenen. Na de verplaatsing van Greene en Hooman was de bloei van de missie voorbij. Ze werd gesloten op 26 oktober 1879.

35. Steins, *o.c.*, bl. 31, schrijft: «In a letter to Vaughan dated January 2, 1875, McCloskey urged the removal of both Richard Gore (who replaced Vigneront) and Tardy as prerequisites for a succesful

Vigneront vervangen. Benoit zou pas op 26 mei te New York een ongewenst en kort onderhoud hebben met McCloskey, die kort voordien te New York door Bayley tot Kardinaal gewijd werd.

Toen kwam de tijd dat Benoit zijn verkenningstocht door de States zou aanvangen.

Op 5 maart (Benoit schrijft : februari) ontvangt hij zijn spoorkaartje voor New Orleans. Het kost hem \$ 251 en geeft recht op 1500 mijlen spoorreis. Hij zou in Noord en Zuid praktisch alle steden bezoeken die Vaughan in 1871-1872 had bezocht.

Op 6 maart bereikt hij Richmond. Hij ontmoet er een Nederlandse religieuze «who was delighted to hear her native tongue, how ever rude it must have been to her own «mooie praat» (bl. 29). Hij wordt er hartelijk ontvangen door bisschop Gibbons, die hem het land en het huis toont die hij in 1871 aan Vaughan aangeboden had. Gibbons was de jongste bisschop op het Vaticaans Concilie en vond de houding van de Fransen en de Italianen tegenover de bisschoppen Strosmyer en Dupanloup ondemocratisch en gemeen³⁶.

Over Wilmington bereikte Benoit op 9 maart Charleston, «the American Venice». In de kathedraal hield hij er voor 500 aanwezigen een lezing over «The Gladstone Controversy»^{36'}. In St. Patricks preekte hij de missie van 15 tot 21 maart en sprak de homilie uit op St. Patrick's Day. Hij

mission... As usual, Vaughan did not act on the Bishop's request and the issue simmered for several months, with each side growing more and more hostile». Deze passage is typerend voor Steins' vooroordelen tegen Vaughan en Benoit. Inderdaad: niet Gore, maar Vigneront werd op 2 jan. gewraakt. Als gevolg van de brief werd Vigneront door R. Gore vervangen, zodra deze met Vaughan in Amerika aankwam. Zie voetnoot 38.

36. Gibbons zou Aartsbisschop Bayley te Baltimore opvolgen.

36'. «The Gladstone affair» kwam in de openbare belangstelling door de publicatie van Newmans «Letter to the Duke of Norfolk» in drie Amerikaanse bladen. Vaughan en Benoit lazen de tekst te Baltimore. Shane Leslie, *o.c.*, bl. 267, brief van 21 febr. 1875. In 1874 was de dogmaverklaring van de pauselijke nfeilbaarheid voor Gladstone een obsessie geworden. In jan. 1875 correspondeerde hij

wordt bevriend met pater Folchi S.J., «a Roman», die hier voor de komst van de Mill Hillers onder de negers gewerkt had en dit werk hopeloos achtte. Hij ging er vriendelijk om met bisschop Lynck, een Amerikaanse Ier, «resembling Cardinal Wiseman, both in physical power and in mental abilities» en die, zoals de meeste Ieren, niet veel goeds wist over de negers. In zijn brevier las hij immers: «Ab homine negro et doloso, eripe me».

Door bemiddeling van Folchi kan hij in Columbia een parlementair debat bijwonen. De leden «are now to a great extent Colored people»...«When the election was declared, one of the Negro members pitched up his cap to the Ceiling, all the Negro members Clapped their hands exactly as College-lads do when a congé is announced...» (bl. 126).

Op Witte Donderdag (25 maart) wordt hij met de priesters op een feestmaal uitgenodigd. «Sitting near Fr. Crogan. I asked him whether Charleston keeps Good Friday. Yes, he said, we do not hang any one on Good Friday. The ludicrous part of this answer, given in all seriousness, did not strike Fr. Crogan till I burst out in laughter at it» (bl. 133).

Op 26 maart komt Benoit aan te Savannah. Bisschop Gross is een redemptorist van Duitse afkomst. Op Pasen (28 maart) hield hij «evidently an old Mission-sermon... and like all old sermons it's being brought in by force» (bl. 138).

met Döllinger en stuurde een exemplaar van zijn «pauselijke toespraken» naar Bismarck, die Döllinger tegen Rome steunde. Een voorwendsel om zijn Kulturkampf te rechtvaardigen. In febr. verscheen Gladstones «Vaticanism», een pamflet waarin hij Newman spaart en zijn vroegere vriend Manning aanvalt. Newmans brief was een open en genuanceerd antwoord op de anti-Roomse aanvallen van Gladstone. Hierin nam hij tevens afstand van de Ultramontanen, wier leider Norfolk was. P. Thureau-Dangin, *La Renaissance Catholique en Angleterre*, Paris, 1923, dl. 3, bl. 145-185. Gladstone's anti Roomse houding was in sept. 1874 gebleken door zijn publicatie van «Lord Russel's Durham Letter», een aanval op het herstel van de hiërarchie. Hierdoor had Gladstone de gunst van de katholieke Ieren verloren. S. Leslie, *o.c.*, bl. 260, brief van 5 okt. 1874.

Benoit laat de bisschop van Macon weten dat hij bereid is in oktober twee priesters te sturen naar Augusta.

Op 2 april is hij in Mobile. In de nabijheid vindt men turf (peat) «which I have so often looked at in Belgium when they dug it out of the ground» (bl. 157). Bisschop Quinlan waarschuwt Benoit dat «it was ex-communication ipso facto, for any Priest what ever stranger he might be, to go to an hotel in Mobile» (bl. 158). Hij deelde hem mee dat «in New Orleans, the Creoles are the descendants of Spaniards and French... In Mobile, a Creole means generally a Negro who was emancipated at the cession of Florida to the U. States» (bl. 164). In Mobile, zoals in de meeste steden van het Zuiden, verlangen de Zwarten geen afzonderlijke kerken.

Benoit bereikte New Orleans op 6 april. Mother Austin of (the) Sisters of Mercy, «who wrote the life of St. Lig.» en die als Ierse de Engelsen haatte, is bereid de Mill Hill sisters te logeren, in afwachting dat ze hun eigen huis zouden hebben. In de «Cathédrale de St. Louis» hangt een schilderij van O.-L.-Vrouw van Lourdes. «I often doubt whether it is wise to represent in a public Church, a miracle before it has received the approbation of the Church. A man inclined towards infidelity... may put the solemn dogmas of the Church on a level with controvertible facts» (bl. 183).

Bij de Little Sisters of the Poor was hij blij Sr. Gabrielle uit Manchester terug te zien en vooral Sr. Agnes olim Helen Unsworth. Hij had haar als penitente gehad en op 17 jarige leeftijd aangeraden bij deze zusters binnen te treden. «She tells me she owes all her happiness to me» (bl. 185). Benoit, die in Manchester voor deze Zusters een speciale voorliefde had, zal op zijn reis al hun kloosters bezoeken.

Van Archbishop Napoleon Perché, die op het laatste plenaire Concilie gesproken had «against any special work for the Negroes» (bl. 172) kreeg hij de verzekering dat de Mill Hillers nog in 1875 mochten komen, maar enkel in de wijk van de Redemptoristen. In de Franse wijken verkiezen

de Creolen in de kerken van de blanken te blijven. «The Creoles or real French are, I am sorry to say, as stingy here as in their own Country» (bl. 188). Ontvangen door de moeder van bishop Gibbons, verneemt hij er heel wat over diens jeugd.

Een lange vaart op de Mississippi bracht hem op 11 april te Natchez. Hij herinnert zich dat Chateaubriand verhaalt hoe in 1729 alle Europeanen door de Indianen uitgeroeid werden. Bisschop Elder zag vurig uit naar de komst van een Mill Hiller voor de negers. Op 14 april lezen we: «In the afternoon I had a ride out on horseback with the Bishop. This was to me a novel recreation, as I had not ridden on horseback since I was a boy of 13» (bl. 216).

Een vaart door de katoenvelden bracht hem de volgende dag te Vicksburg. Enkele maanden geleden woedde hier nog een burgerstrijd tussen blanken en zwarten. Deze laatsten zijn veelal aanhangers van het voodooïsme.

Van Vicksburg reist hij over Memphis en Grenada naar Little Rock, waar hij op 18 april bij bishop Fitzgerald D.D., een evenbeeld van Vaughan, vriendelijk te gast is. «In the Vatican Council he and a Latin Bp. were the only two who voted non placet» (bl. 228). De bisschop wenste een afzonderlijk vicariaat voor de Negers, zoals dit bestaat voor de Indianen en was bereid om 2200 acres land daartoe te geven.

F. O' Kane, een joviale priester uit Tipery, verhaalt hem hoe hij te Tipery eens met twee verschrikte Engelsen in de hut van Bill Ryan's moeder kwam. Ryan «had been hanged for having shot 7 landlords. When he asked her how she bore her little trouble about poor Bill. Pretty well, said she... Thank God it was not for stealing sheep or any other disgraceful act that Bill was hanged» (bl. 229-230).

De stad wordt slecht bestuurd door geëmancipeerde corrupte negers... «The voters who longed after more honest men were held up as re-actionary and treacherous people. The Calumny was believed in the North...» (bl. 232).

Op 20 april wordt hij te St.-Louis voorgesteld aan F. Van der Sanden, een Noordbrabander, de secretaris van de Aartsbisschop. Na een lang gesprek «in Flemish» (bl. 240) krijgt hij «Een zak vol complementen» mee voor Pater Leopold Van Ekert, franciscaan te Tielt. Aan de Universiteit, gesticht door de Jezuïet Van Quickenborn, oudleerling van Roesele, ontmoet hij Father Rector Leopold Buysschaert, «a fellow Town-s-man of mine» (Kortrijk) (bl. 236) ³⁷.

Op 21 april voelt hij zich te Louisville eindelijk weer eens thuis bij Tardy en Gore ³⁸. Een eerste bezoek brengt hij aan de broeders Xaverianen, waaronder hij er velen heeft gekend te Manchester. Hun stichter was Br. Ryken «my old friend» ³⁹ (bl. 241). «The negroes are (there) of a lower Kind than those in Baltimore... «depraved from childhood.»

Benoit preekt voor de negers over Hemel en Hel. In een plaatselijk blad wordt de predikant genoemd «a very pleasant and impressive speaker... His style is plain, practical, forcible, and he speaks with great earnestness» (bl. 244a). Na het bijwonen van vespers en lof meent Benoit dat men meer volkszang moet geven, «lively airs, jiggy without being vulgar». Het seminarie is gevestigd in de residentie van een voormalig slave-holder, who owned 1000 slaves (bl. 275). Fr. Crance «who studied at Louvain» is er leraar. In de Cistercienserabdij is baron d'Hodiamont uit Limburg wijn-

37. Leopold Buysschaert S.J. (Ronse 1833 - St.-Louis 1909). *Allosery, o.c.*, I, 62/198. Bekend als Bushart... niet te verwarren met James Busschots uit Lier, die in St.-Louis stierf op 26 aug. 1875. Cfr. Griffin, *o.c.* bl. 160, 162, 209.

38. In augustus begingen Gore en Tardy een fatale blunder. Tjdens een verblijf van de bisschop van Louisville in Europa, had een zekere Father Devries een stuk opgesteld, waarin de bisschop veroordeeld werd en om zijn afzetting gevraagd werd. Gore en Tardy hadden het stuk meeondertekend. In een brief van 3 september — niet van 2 januari, zoals Steins schrijft — ontzegt de bisschop het verblijf van Mill Hillers te St.-Louis. Op 19 oktober werd Tardy uit de Congregatie gesloten en Gore vervangen.

39. Theodore Ryken (1797-1871). Stichter van de broeders Xaverianen. Benoit ontving de eerste Xaverianen in Manchester. De vriendschap tussen Benoit en Ryken dateert waarschijnlijk al van vóór 1847. Brother Aubert, *March On! The Life of Theodore Ryken*, Boston, 1961.

kweker en ciderstoker. Hij gidst zijn gasten in de kelder. Benoit citeert hierbij uit het hoofd de verzen van Longfellow, die Friar Claus in de wijnkelder laat dalen en daarbij een loflied aan de wijn zingt. In een school van de Zusters van Liefde ontmoet Benoit een franse religieuze «who spoke French and English perfectly : one of the rarest performances in the world» (bl. 258).

Op 4 mei kwam Benoit per boot in Cincinnati aan. De stad «is almost smokey as Manchester». Father Karel Vandendriessche uit Moorslede, pastoor van de St.-Franciscuskerk, ontving hem hartelijk ⁴⁰. Hij sprak er met Zuster Eusebia (Van Wallegem) uit Brugge. Van Aartsbisschop Purcell, een geboren Ier, krijgt hij dadelijk verlof om te bedelen. Purcell heeft een uiterst vriendelijk en toegankelijk karakter. Tijdens het Vaticaans Concilie verzette hij zich openlijk tegen de dogmaverklaring van de pauselijke onfeilbaarheid. Newman verdedigt hij tegen McMaster en Manning. Hij spreekt Benoit over Mgr. Malou, Canon Maes ⁴¹ en het Engels Klooster te Brugge, met wie hij goed bekend is, en over een «curious incident who happened about the year 1851». Tijdens zijn verblijf in België hoorde hij dat de terdoodveroordeelde Hippolyte Bocarmé, die enige tijd in Arkansas was geweest, de laatste hulp van een priester weigerde. Hij bezocht hem in de gevangenis te Bergen. «The young man asked the Archop. Who had sent him ? Was it the King, the Pope ? No one, except God. - Who are you ? - The Archop. of Cincinnati» (bl. 278). Purcell bereidde de ver-

40. Karel Vandendriessche S.J. (Moorslede 1820 - Cincinnati 1885). Had samen met Foulon (Heule 1820 - 1845) en Schacht (Wingene 1820-1874) Mgr. Lefevere vergezeld naar Detroit in 1841. Allosery, *o.c.*, I, 230. Karel Van den Driessche wordt niet vermeld bij Paré, *o.c.*, wel Lodewijk (Van Driss) die niet vermeld wordt door Benoit.

41. Jean Pierre Maes, kan. (Zwevegem 1806-1877). Directeur Groot Seminarie te Brugge (1833-1838), directeur van het Duinen-college (1834-1838), van het Krankzinnigengesticht te Brugge... (1839), te Kortrijk (1850). Was een der trouwste weldoeners van het Amerikaans College te Leuven. Bittremieux, *De Belgen en de katholieke Godsdienst in Amerika*, in *Ann. Emulation*, 1909, bl. 134.

oordeelde voor op de dood, las de mis in de gevangenis en vergezelde hem tot op het schavot ⁴².

In «the Seminary of St. Mary's» toonde men Benoit «a bible in Flemish of the year 1483... and one of 1468 or 1470...» (bl. 283). De president, Dr. Pabish, was niet te spreken over het theologieonderricht te Rome. «The arguments were too commonlace viz Scripture, Fathers and such arguments from reason...» (bl. 285). De Italianen kennen geen geschiedenis. De Duitsers hechten er wellicht te veel belang aan. «Hence their difficulties in the Vatican Council, as they thought that the Infallibilitydogma was contradicted by history»...

Benoit kwam op 12 mei aan te Detroit.

Detroit was de stad van Mgr. Lefevere. Voor het vertrek naar de States had het Benoit getroffen dat hij nu de reis zou maken die hij in 1840 van plan geweest was met Lefevere te maken. Het zien van die stad roept opnieuw de herinnering op aan de intussen overleden Lefevere en aan zijn eigen niet verwezenlijkte missionarisdroom. «I looked with additional interest at the city, which would have been my dwelling-place instead of Manchester.»

Bij zijn aankomst in de stad was hij eerst te gast bij Pieter Hennaert ⁴³, die hij vroeger te Roeselare gekend had, en nu Vicaris-Generaal te Detroit was. Maar, niet om deze oude knecht van het Klein Seminarie terug te zien, was hij naar Detroit gekomen. In Cincinnati al schreef hij: «...I wished to visit Fr. Ryckaert ⁴⁴ a collegefriend now at Mount-Clemens, Michigan» (bl. 282). Op de dag zelf van zijn aan-

42. Het proces werd in de T.V. behandeld in «Beschuldigde, sta op». De naam van Purcell werd hierbij niet vermeld. Bocarmé werd veroordeeld wegens moord door vergiftiging met gedistilleerd tabaksap. In «Hasty Notes» schrijft Benoit dat een Voodoo priester onlangs te Vicksburg uit «the juice of Tobacco» een «poisonous remedy» maakte en hiermee de dood van een vrouw veroorzaakt had (bl. 220).

43. Pieter Jan Hennaert (Pervyse 1821 - Detroit 1892). Was dienstknecht en leerling te Roeselare. Allossery I, 145. Paré, o.c., bl. 527 ss.

44. Karel Ryckaert, geboren te Sleidinge op 14 aug. 1820. In 1837

komst te Detroit ging hij naar Mt. Clemens «...and was delighted to find in what health Fr. Ch. Ryckaert (was ?) who had been a bosomfriend in our schooldays from 1837...» (bl. 290). Voor Ryckaert was daar pastoor «Fr. Van Renterghem, my schoolfriend...» (bl. 295) ⁴⁵. Ryckaert bleef Benoits gids en bracht hem o.m. «to Fr. Limpens ⁴⁶, at whose house we had hoped to find some friends. We found the principal one viz. Fr. Amand Van den Driessche» ⁴⁷.

Bisschop Borgess, die Mgr. Lefevere opgevolgd had, «does not seem very sanguine about the success of the Negro-mission» (bl. 295). Toch gaf hij oorlof om te bedelen...

Op 17 mei moest Benoit zijn vrienden verlaten. De trein zou hem, via de Niagarawatervallen, naar New York brengen. De indruk, die dit natuurwonder op Benoit maakt, inspireerde hem enkele poëtische bladzijden (bl. 297-307).

In New York werd hem vriendelijk meegedeeld dat het onmogelijk was in de onderscheiden bisdommen voor de negermissie te bedelen. Dan maar genoeg nemen met een paar beleefdheidsbezoeken bij Card. McCloskey en weldoeners. Op 25 mei werd hij vriendelijk ontvangen bij father

beëindigde hij te Roeselare de Franse klassen en begon zijn humaniora. Benoit zat twee klassen hoger dan Ryckaert. Hij vertrok naar het bisdom Detroit in 1858. Hij was leerling van het eerste jaar bestaan van het Amerikaans College te Leuven. Zijn dorpsgenoot Louis De Seille vertrok in 1832 naar Amerika. *R.d.H.*, 1868, bl. 128.

⁴⁵ Hendrik Van Renterghem (Zwevezele 1816 † Detroit 1869). Beëindigde te Roeselare de derde Latijnse in 1838. *Allossery I*, 253 *Paré, o.c.*, bl. 489, 513, 573.

⁴⁶ Gustave Limpens. Leerling van het Amerikaans College in 1857, waar hij het seminarie opstelde. Onderpastoor in de kathedraal te Detroit. Bouwde de kerk «Our Lady of Help», gewijd in 1867. *R.d.H.*, 1870, bl. 144. *Paré, o.c.*, bl. 457, 525. Carolus Limpens werd op 10 juni 1865 tot priester gewijd in het Engels Seminarie te Brugge. - Over het werk van de Vlaamse missionarissen in het bisdom Detroit vinden we bekende en enkele nieuwe gegevens bij Ph. D. Sabbe en L. Buyse, *Belgians in America*, Tielt, Lannoo, 1960, 317 bl.

⁴⁷ Amand van den Driessche (1825-1902): broer van Karel en Lodewijk (Van Driss). Over Amand weet *Allossery (I, 230)* praktisch niets. Daarom geven we in de bijlage de gegevens van Benoit over Amand en Karel, naast die over Mgr. Lefevere. *Paré, o.c.*, bl. 522, 568, 572.

Spalding, de neef van de kardinaal. «This good Father is quite disappointed with the results of the labours of our Fathers among the Negroes of America...⁴⁸. The work w'd be looked upon more favorably if it had started either from Ireland or Belgium... The Bishops, at the last Plenary Council were much opposed to this work...» (bl. 325-326).

Een beschouwing over de verfoeilijke corruptie van het bestuur van New York eindigt met een sarcastische verdediging van de Neger uit het Zuiden, die voor de burgeroorlog een haveloze slaaf was en thans in luxe en weelde leeft in een herenwoning. «He is following the march of civilization by getting elected into office and stealing as much as he can, after the model of his more Civilized white brethren of the North» (bl. 339).

Dit is de laatste aantekening op vrijdag, 28 mei.

De volgende dag scheepte hij in op de «Brittanic». Op 8 juni stapte hij te Liverpool aan wal. De terugreis had 9 dagen geduurd.

Gebeurtenissen na de Amerikaanse reis.

In een antwoord aan Mgr. Bethune schrijft Benoit op 13 juni, dat de reis voorspoedig afgelopen is en hem de gelegenheid heeft geboden om de toestand van de negers ter plaatse te bestuderen. Maar dit komt hij vertellen onder zijn vakantie. Bovendien wenst hij een tiental leerlingen mee te brengen en in het Seminarie te Brugge en te Gent te logeren. (Brief in Bijlage.)

Op 16 juni een brief van Vaughan: «Welcome home again!». Vaughan meent meer en meer «that we must have some other than the Negro American Mission. It is only half a foreign Mission...». Daarvan was er al sprake geweest in de brief van Benoit aan Bethune van 13 dec. 1873. Maar nu gaat het niet over China en Afrika, maar over Indië. Bisschop Fennely van Madras had, in een bijgevoegde brief, om Mill Hillers gevraagd en Mgr. Howard had Vaughan aangezet om een Missie in Indië te beginnen. Ook Col.

Boone, de grote weldoener uit New York en vriend van bisschop Gibbons, had een brief gezonden «which is not a encouraging». Vaughan vroeg, in verband met deze brief, wat Benoit dacht over de Missie bij de Rode Indianen.

Op 20 juli had Vaughan de voorwaarden aan Fennely laten kennen en op 2 november vertrokken, onder leiding van Forbes, de eerste paters naar Madras ⁴⁹.

Kardinaal Franchi van de Propaganda, die in 1875 de moeilijkheden met de Jezuïeten te Baltimore had geregeld, kwam op 20 sept. 1876 naar Mill Hill en drong er bij Benoit op aan: «not to send many of our young Missionars to America» ⁵⁰. Toch liet Benoit in 1876 nog 3 paters naar Baltimore vertrekken ⁵¹. In 1877 zouden er nog twee volgen ⁵².

Van de vele beloften aan de Amerikaanse bisschoppen om nieuwe missies te stichten, kwam niets terecht. De provinciaal Noonan was ontmoedigd geworden door de moeilijkheden in de States en ontevreden omdat hij meende dat men in Engeland de Negermissie verwaarloosde ten gunste van andere missies. Hij verlangde om Jezuïet te worden.

Op 6 december 1877 laat Benoit aan Vaughan weten dat hij het volgende jaar opnieuw naar de States zal vertrekken om de moeilijkheden aldaar op te lossen. Op 12 december beantwoordt hij een brief van Kard. Howard ⁵³. Hij ver-

48. In zijn *Hasty Notes* legt Benoit steeds de nadruk dat praktisch alle missionarissen, die zich vóór de Mill Hillers voor de Negers hebben ingezet, mislukt zijn: Folchi te Charleston (bl. 104); Demulder te Louisville (bl. 242); Hoecken te Cincinnati (bl. 269). O'Connor, die te Baltimore goed werk verrichtte, had zijn werk aan de Mill Hillers overgelaten.

49. Op 14 sept. 1875 schreef Vaughan aan Benoit: «Are you going to work miracles to keep 42...».

50. Benoit aan Kard. Howard: Brief van 12 dec. 1877. De komst van Franchi wordt aangekondigd in brief van Vaughan aan Benoit van 18 sept. 1876.

51. Crowley, Walsh en Katein.

52. Proth Eraste en John Slattery, de zoon van een rijke industrieel uit New York. Hij zou Noonan als Provinciaal vervangen. Van de 16, die naar Amerika vertrokken waren, waren er einde 1877 nog 8 Mill Hillpaters werkzaam.

53. Howard... had geruchten vernomen dat de Amerikaanse pro-

klaart de houding van Mill Hill ten opzichte van de Negermissie en zijn opvatting over de noodzakelijkheid van een eigen missie in Indië. «In my humble judgement India ought to be the field of labour for this Society. Of the 200 million of Indian British subjects, only one million are Catholics.»

Op 17 mei 1878 vertrekt hij naar Rome om de Propaganda en de paus te bewegen een eigen missie aan Mill Hill af te staan ⁵⁴.

Zijn tweede reis naar de States werd inmiddels uitgesteld tot november 1883... ⁵⁴.

J. de MUELENAERE

BIJLAGEN

I

Pieter Benoit aan Mgr. Félix Béthune.

St. Joseph's College Mill Hill
Londres Dec. 13/73.

Bien cher Ami,

Je vous remercie de tout mon cœur de toute la peine que vous vous êtes donnée pour mes petites affaires ; et en particulier de ce que vous ayez placé l'argent qu'on vous a remis pour notre Séminaire. Si l'occasion se présente veuillez remercier de ma part ces bienfaiteurs. Je vous enverrai quelques rapports de notre Séminaire. Les bienfaiteurs Belges qui s'entendent un peu à l'Anglais aimeront peut être à lire «our doings»? Veuillez les envoyer à qui vous trouvez bon. Entr'autres Mr. Joseph de Hemptinne qui m'a promis 250 fr. par an a condition que le jeune missionnaire qui sortira de cette petite bourse prie que ses enfants puissent retenir la Foi, lui

vincie verwaarloosd werd en drong erop aan dat men zoveel mogelijk priesters naar de States zou zenden.

54. Zie onze bijdrage: *Rector Peter Canon Benoit te Rome*, in: *Biekorf*, 1968, bl. 234-240.

54'. Vaughan schrijft aan Lady Herbert op 9 sept. 1883: «I have to send Father Benoit to make a visitation in America for five or six weeks». Shane Leslie, *o.c.*, bl. 358. Shane las verkeerd Denvil in plaats van Benoit.

aussi peut être voudrait lire le rapport. Les dons que j'ai reçus en Belgique cette année seront annoncés dans le rapport de 1873, qui sera imprimé vers la fête de S. Joseph. Mr. Stroom a 100 fr. pour moi. Voudriez s'il vs p. les lui demander en le remerciant de sa bonté pour m'avoir envoyé des intentions. Les petites sommes 89,75 + 136,40 + 50 + 50 vous pourriez les placer comme bon vous semble a interet. J'aimerais à rassembler en Belgique de quoi fonder une bourse à notre seminaire. Outre ce que vous avez déjà placé j'ai encore 1250 fr. qu'on m'a donnés en Belgique lors de ma dernière visite. En tout donc a peu près 2500 fr. S'il vous arrive de trouver quelqu'un qui a un peu trop d'argent, dites lui de mettre un peu dans notre bourse de Mill-Hill. Ce serait une belle affaire si la Belgique, avec toutes ses bonnes œuvres sur les bras, voulait encore penser aux pauvres negres de l'Amerique et de l'Afrique. Le Bon Dieu continue a montrer que cette œuvre est la Sienne, car elle grandit d'une manière a ne pas s'y entendre. Il est maintenant question d'entreprendre une mission (outre celles que nous avons en Amerique), beaucoup plus lointaine et plus dangereuse et par consequent plus glorieuse : en chine ou en Afrique. J'ai demandé à Mr. Schipman de vouloir m'envoyer une notice historique s'il en existe sur la vie et les œuvres de Mgr. Malou et un Annuaire de l'université de Louvain. S'il vous arrive de le voir voudriez vous lui demander s'il a pu trouver ces deux livres. Un jeune Anglais a traduit, à ma demande, l'ouvrage de Mgr. Malou sur «le choix d'un état de vie». Une petite notice sur la vie de ce grand Eveque serait à sa place dans cette traduction.

Tout à vous en J.C.

P. Benoit.

II

Herinneringen aan Mgr. Lefevere en de Vandendriessches.

A. Herinneringen aan Mgr. Lefevere.

«As I had been on the point of presenting myself to Mgr. Lefevere in 1840, I looked with additional interest at the city, wh would have been my dwelling-place instead of Manchester. It had two beautiful streets, a fine stately town-hall & contrasts favorably with all other cities of the State. The memory of the good old Bp Lefevre is a benediction in this city among all classes. He had been induced in 1825 by Mr Martens ⁵⁵ at Roulers to complete his classical studies.

55. Pieter Martens (Zulte 1804 - Marke 1854). Leraar en surveillant te Roeselare (1823), principaal Duinencollege (1843-1845), pastoor te Marke (1847).

When he had intended to give them up at poetry, as he was the last or one of the last of his class» (bl. 289).

«At the suppression of the college of Roulers by the King of Holland in 1826, he became a Lazarist in Paris & went to Missouri, left the Lazarists & labored hard & exhausted his strength by being day & night almost on horseback to visit the few scattered Catholics in his boundless district, came with Bp Flaget ⁵⁶ in 1840 to Europe, & recruit his health in his native place. During this stay in Belgium, he was appointed Bp Administrator of Detroit; began his diocese with only three Priests, one of whom he was obliged to suspend & had left it one of the most flourishing diocese of the States spiritually & financially. How often does God raise the humble in at-taintents to do His work. The Curé d'Ars is one of the most modern instances to show that He choses the contemptible things et ea quae non sunt to carry out His designs» (bl. 290).

B. Herinneringen aan Karel Vanden Driessche S.J. te Cincinnati.

«After a pleasant evening & a tolerably quiet night I rose at 5.30 & on leaving my berth I found myself under the famous Cincinnati suspension-bridge with its span of 1100 feet. I went to S. Francis X in Sycamore betw(een) 6 & 7 th. Fr. Vandendriessche who is supposed by everybody to be an Irishman on account of his present name Driscoll (sic) rec'd (received) me very kindly. This good Father a fine example of our sturdy Flemings, was one of the first in my time to cross the Atlantic in search of souls. For a young man with a fine comfortable wordly position before him, with a father & mother & tenderly attached to him with a little Fatherland wh(ich) it is so hard to leave for a Fleming, & to leave all & for ever, was hard to flesh & blood. A friend of the family undertook to break the news of the young missionary's determination, to the father. But he did it in a manner which none but a Fleming would think of. He treated the father to a succession of glasses of beer, not to make him drunk, but to bring him to a pitch of kindness & benevolence, to which an Englishman also can be brought by means of a good din-

56. Bisschop Benedict Flaget kwam in 1792 als «Sulpician» doceren aan het Seminarie te Baltimore. Werd eerste bisschop van Bardstown (Kentucky), toen het bisdom Baltimore in 1810 gesplitst werd. Door zijn toedoen werd het bisdom Detroit in 1833 opgericht. De eerste bisschop van Detroit was de Duitser Frederic Rese, die in 1841 zijn ontslag aanvaardde met behoud van zijn titel. Lefevere werd zijn opvolger. Paré, *o.c.*, bl. 267, 309, 387...

ner; & it was then that the Father consented to sacrifice his son to the noble work after wh(ich) he generously aspired.» (bl. 267)

«He was first 3 months with Mgr. LeFevre at Detroit, whence he joined the Jesuits. He took charge of St. Francis X. about 1851, wh(ich) Archop Purcell had given to the Jesuits when he completed his present cathedral. Fr. Driscoll built the present lofty spacious church instead of the chapel erected by Bp Purcell.» (bl. 268)

«Mass at the cathedral at 6.30. At 10 a.m; F. Driscoll took me to the Convent of the Good Shepherd, where I helped him to hear the confessions of the nuns & to give instruction to them on the Bl. Virgin.» (bl. 272)

C. Herinneringen aan Amand Vanden Driessche te Detroit.

«After dinner we paid a visit to Fr. Limpens ⁵⁷, at whose house we had hoped to find some friends. We found the principal one viz. Fr. Amand Van den Driessche.» (bl. 295)

«who has been laboring zealously for 25 years in this diocese. Next year he hopes to celebrate his silver jubilee & to come to Europe on this occasion. We met here Fr.----- from Bussels who has been since 1829 a missionary among the Indians with Fr. Desmet & still continues his work about the lake Superior. He spent a few years however in Florida. He thinks that the negroes are more susceptible of Catholic instruction, than the Indians & that constant work among them, w'd sure to be rewarded by a number of earnest converts.» (bl. 296)

III

Brief van Benoit aan Mgr. Bethune — 1875.

St. Joseph's College Mill Hill
Londres N.W. 13 juin /75.

Monseigneur et Cher Ami,

Je m'empresse de vous faire savoir, d'après votre demande, que mon voyage d'Amerique s'est bien passé, grace à Dieu. J'ai quitté l'Europe le 7 janvier, et je suis revenu à Liverpool le 8 juin. J'ai donc passé 5 mois en Amerique et j'ai eu une assez belle occasion pour étudier sur les lieux la condition des negres des Etats-Unis. Je n'avais pas l'idée que le voyage de l'Amerique fût si facile, sous tous les rapports. Je suis revenu en 9 jours. Mais nous avons mis 16 jours en allant, p.c. que nous avons de l'orage presque tout le trajet. Mgr. Vau-

⁵⁷ Limpens: Griffin, o.c., bl. 171: kwam ook met Lefevre naar Amerika. Zie voetnoot 46.

ghan est revenu en Février. J'ai eu la consolation de dire la Messe une fois en allant et plusieurs fois en revenant. J'ai toute une histoire à vous raconter au sujet de mon séjour en Amérique. Mais je dois réserver cela pour ma visite en Belgique. Comme j'ai trouvé un placement sur pour les petites sommes dont vous avez bien voulu vous charger, pourrais-je vous demander de me les envoyer par traite sur une banque de Londres, à l'exception d'une action de 700 frs que j'ai reçu de ma famille et que je rendrai à la famille tôt ou tard. Comme la somme totale à envoyer est si petite, je pense que vous n'aurez pas d'embaras soit pour retirer et vendre les différentes petites actions soit pour les retenir vous-même et me déboursier le montant au prix courant. Une autre faveur encore : j'ai d'ordinaire environ 10 étudiants qui restent ici pendant les vacances. L'idée me venait l'autre jour que ce serait une belle recreation pour eux si je pouvais leur montrer quelque chose de la Belgique p.ex. Bruges et Gand et peut être Anvers. Comme ils sont un Americain et Canadiens. Si cela pourrait se faire croyez vous que Sa Grandeur de Bruges et de Gand consentiraient à nous laisser loger dans leurs seminaires pendant deux jours par exemple, et permettre aux domestiques de nous préparer les modestes repas ordinaires, moyennant remboursement de dépenses. Voyez, Monseigneur, comment je ne vous laisse jamais tranquille.

Tout à Vs en J.C.

[Get:] P. Benoit.

S'il vous arrive de parler à Sa Grandeur de Bruges au sujet de ma dernière demande, Veuillez lui presenter mes hommages respectueux ⁵⁸.

58. De brief werd ons vriendelijk overgemaakt door A. Demeulemeester uit Pittem. De ontbrekende accenten werden aangevuld.